

VERLAAGD TARIEF SUCCESSIERECHTEN VAN EEN FAMILIALE ONDERNEMING OF EEN FAMILIALE VENNOOTSCHAP

Aanvraagformulier voor het attest in te dienen samen met de aangifte van nalatenschap

(artikel 60bis/3, § 1 van het Wetboek der successierechten)

Waarvoor dient dit formulier?

Door middel van dit formulier, kunt u een aanvraag indienen voor de afgifte van het attest met het oog op het bekomen van een verlaagd tarief voor successierechten. Dit tarief is van toepassing bij overdracht van een familiale vennootschap of een familiale onderneming overeenkomstig de artikelen 60bis tot en met 60bis/3 van het Wetboek der successierechten, ingevoegd door de ordonnantie van 12 december 2016 houdende het tweede deel van de fiscale hervorming.

Dit attest moet aan de aangifte van nalatenschap worden bijgevoegd.¹

Hoe kan ik weten of ik recht heb op de vermindering?

a) Familiale vennootschap

Om te genieten van de vermindering betreffende een familiale vennootschap, moet aan de volgende cumulatieve voorwaarden worden voldaan:

1. de familiale vennootschap moet een vennootschap zijn die de uitoefening van een nijverheids-, handels-, ambachts- of landbouwactiviteit, of van een vrij beroep tot doel heeft en deze activiteit of beroep uitoefent, **OF** minstens 30 % van de aandelen aanhouden van minstens één directe dochtervennootschap die aan die voorwaarden beantwoordt en die haar zetel van werkelijke leiding heeft in een van de lidstaten van de Europese Economische Ruimte ;
2. de aandelen van de familiale vennootschap toebehorend aan de erflater en aan zijn familie op het moment van het overlijden, omvatten ten minste:
  - 50 % van de stemrechten in deze vennootschap;
  - 30 % van de stemrechten in deze vennootschap, indien de erflater en zijn familie, samen, met:
    - o één andere aandeelhouder en zijn familie volle eigenaar zijn van aandelen van de vennootschap die minstens 70% van de stemrechten in deze vennootschap vertegenwoordigen;
    - o twee andere aandeelhouders en hun familie volle eigenaar zijn van aandelen van de vennootschap die minstens 90% van de stemrechten in deze vennootschap vertegenwoordigen;
3. de familiale vennootschap heeft een reële economische activiteit op het moment van het overlijden van de erflater en zal deze reële economische activiteit voortzetten gedurende een ononderbroken periode van drie jaar te rekenen vanaf de datum van het overlijden van de erflater. Een vennootschap wordt geacht geen reële economische activiteit te hebben als uit de balansposten van de jaarrekening of geconsolideerde jaarrekening van minstens één van de drie boekjaren voorafgaand aan de datum van het overlijden van de erflater cumulatief blijkt dat:

¹ Indien het attest niet bij de aangifte van nalatenschap is bijgevoegd, is het mogelijk om een teruggave van de successierechten te verkrijgen indien het attest wordt neergelegd bij de ontvanger van het bevoegde kantoor van de Algemene administratie van de Patrimoniumdocumentatie binnen het jaar na de betaling van de belasting.

- de “bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen” een percentage gelijk of lager dan 1,50% uitmaken van de totale activa; en
  - de “terreinen en gebouwen” meer dan 50% uitmaken van de totale activa;
4. de familiale vennootschap heeft haar zetel van werkelijke leiding in een Staat die deel uitmaakt van de Europese Economische Ruimte op het moment van het overlijden van de erflater, en die zetel blijft gevestigd in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte gedurende een ononderbroken periode van drie jaar te rekenen vanaf de datum van het overlijden van de erflater;
  5. de activiteit van de familiale vennootschap zal zonder onderbreking worden voortgezet gedurende een ononderbroken periode van drie jaar te rekenen vanaf de datum van het overlijden van de erflater;
  6. een jaarrekening of een geconsolideerde jaarrekening zal worden opgemaakt voor elk van de drie jaren te rekenen vanaf de datum van het overlijden van de erflater en, in voorkomend geval, gepubliceerd overeenkomstig de vigerende boekhoudwetgeving van de Lidstaat waar de maatschappelijke zetel gevestigd is op het ogenblik van het overlijden van de erflater, en die ook aangewend is ter verantwoording van de aangifte in de inkomstenbelasting;
  7. het maatschappelijk kapitaal zal gedurende drie jaar te rekenen vanaf de datum van het overlijden van de erflater niet dalen door verminderingen of terugbetalingen, of het maatschappelijk kapitaal zal niet dalen door uitkeringen of terugbetalingen op basis van de inbrengen verricht tot op de datum van het overlijden van de erflater, zoals blijkt uit de jaarrekening.

b) Familiale onderneming

Om te genieten van de vermindering betreffende een **familiale onderneming**, moet aan de volgende cumulatieve voorwaarden worden voldaan:

1. de familiale onderneming is een nijverheids-, handels-, ambachts- of landbouwbedrijf of een vrij beroep dat door de erflater of zijn partner, al dan niet samen met anderen, persoonlijk wordt geëxploiteerd en uitgeoefend;
2. de activa zijn beroepsmatig geïnvesteerd in de familiale onderneming door de erflater of zijn partner;
3. de onroerende goederen, overgedragen onder toepassing van het verlaagd tarief, worden niet hoofdzakelijk voor bewoning aangewend of bestemd op het moment van het overlijden van de erflater, en tijdens een ononderbroken periode van drie jaar te rekenen vanaf de datum van het overlijden van de erflater;
4. de activiteit van de familiale onderneming wordt zonder onderbreking voortgezet gedurende een periode van drie jaar te rekenen vanaf de datum van het overlijden van de erflater.

Wat is het vervolg?

- Dit formulier moet per gewone post worden verzonden naar volgend adres:

**Gewestelijke Overheidsdienst Brussel Fiscaliteit
 Familiale vennootschappen en ondernemingen
 Sint-Lazarusplein 2
 1210 Brussel**

- een ontvangstmelding met de datum van ontvangst van het aanvraagformulier zal verzonden worden naar de contactpersoon;
- Binnen de 60 dagen te rekenen vanaf de datum van ontvangst van de aanvraag, na analyse van het dossier en indien de voorwaarden vervuld zijn, zal de contactpersoon het attest ontvangen dat toegevoegd dient te worden bij de aangifte van nalatenschap;
- **Na ontvangst hiervan dient u het attest, samen met de aangifte van nalatenschap, in bij de ontvanger van het bevoegde kantoor van de Algemene administratie van de Patrimoniumdocumentatie.**

Algemene opmerking

Als de voorziene ruimtes om het formulier in te vullen niet voldoende zijn, is het mogelijk om bijkomende vakken of documenten bij te voegen.

Persoonlijke gegevens

1. Persoonlijke gegevens van de erflater

Rijksregisternummer:

Naam:

Voorna(a)m(en):

Straat en nummer:

Postcode en gemeente:

2. Persoonlijke gegevens van de erfopvolgers

	Na(a)m(en) en voorna(a)m(en)	Straat en nummer	Postcode en gemeente	Graad van verwantschap met de erflater
1				
2				
3				
4				
5				

3. Persoonlijke gegevens van de contactpersoon

De erfopvolger(s) duidt/duiden een contactpersoon aan, aan wie alle betekeningen en communicatie rechtsgeldig kan gebeuren door de administratie.

Naam:

Voorna(a)m(en):

Straat en nummer:

Postcode en gemeente:

Land:

Telefoon:

E-mail:

Door dit vak aan te kruisen aanvaardt de contactpersoon dat de administratie enkel elektronisch contact opneemt met de contactpersoon via het opgegeven e-mailadres.

Aantal werknemers in de vennootschap of in de onderneming²

4. Tewerkgestelde werknemers in het jaar voorafgaand aan de datum van het overlijden van de erflater, uitgedrukt in voltijdse eenheden³

De tabel hieronder invullen door voor elk van de vier betrokken kwartalen het aantal bezoldigde en gelijkgestelde dagen op te geven voor de bedienden en de arbeiders (met uitzondering van het huispersoneel, de stagiairs KB nr. 230 en de leerlingen) al naargelang de arbeidsduur (5 of 6 dagen per week). De deling van het aantal gepresteerde en gelijkgestelde dagen in de loop van een kwartaal door de factor 65,25 (in het stelsel 5 d./week) of 78,25 (in het stelsel 6 d./week) maakt het mogelijk een gemiddeld aantal bezoldigde en gelijkgestelde dagen per kwartaal te bekomen in functie van de tewerkstelling op jaarbasis. Als de vennootschap of de onderneming deeltijdse werknemers tewerkstelt of heeft tewerkgesteld, ter toelichting hun naam opgeven alsook de perioden waarin ze deeltijds gewerkt hebben en hun dienstregeling. Als het in kolom "Totaal A + B" verkregen getal niet geheel is, wordt het op een hele eenheid naar boven afgerond naarmate zijn eerste decimaal al dan niet gelijk is aan of hoger is dan 5.

Kwartalen	5 dagen / week		6 dagen / week		TOTAAL A + B
	Aantal dagen	AD / 65,25 = A	Aantal dagen	AD / 78,25 = B	
1 ^{ste}					
2 ^{de}					
3 ^{de}					
4 ^{de}					

² Deze informatie is noodzakelijk in het kader van de toepassing van artikel 13 van de ordonnantie van 12 december 2016 houdende het tweede deel van de fiscale hervorming (*Belgisch Staatsblad*, 29 december 2016, 3de ed., p. 91885).

³ In voorkomend geval de personen aanduiden die door de vennootschap of de onderneming tewerkgesteld zijn maar die geen volledige dagen werken, alsook de periodes gedurende dewelke deze personen deeltijds hebben gewerkt en volgens welk uurrooster.

Bijkomende informatie

5. *Volledig adres van het kantoor Rechtszekerheid van de Federale Overheidsdienst Financiën waar de aangifte van nalatenschap zal worden neergelegd*

Registratiekantoor van:

Straat en nummer:

Postcode en gemeente:

---

6. *Heeft deze aanvraag betrekking op een familiale vennootschap of een familiale onderneming?*

☐	Een familiale vennootschap	⇒ Ga naar de punten 7 tot en met 10 en naar punt 16.
☐	Een familiale onderneming	⇒ Ga naar de punten 11 tot en met 16.
-

7. Identificatie van de familiale vennootschap

Benaming:

Rechtsvorm:

	Straat en nummer	Postcode en gemeente	Land	KBO nummer
Gegevens betreffende de <u>maatschappelijke zetel</u> :				
Gegevens betreffende de <u>zetel van effectieve leiding</u> :				

8. Deelbewijzen

Vermeld de gegevens betreffende de aandeelhouders en medeaandeelhouders (inclusief de erflater) in de familiale vennootschap, op het moment van het overlijden van de erflater. Gebruik één lijn per aandelenklasse en per persoon.

	Na(a)m(en) en voorna(a)m(en)	Graad van verwantschap met de erflater	Aandelenklasse (beschrijving van de stemrechten per aandelenklasse)	Aantal aandelen	Aard van het zakelijk recht
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Totaal van alle aandelen (aantal aandelen en aantal stemrechten):

Nettowaarde van alle aandelen⁴:

⁴ Deze informatie is noodzakelijk in het kader van de toepassing van artikel 13 van de ordonnantie van 12 december 2016 houdende het tweede deel van de fiscale hervorming.

9. Directe dochtervennootschap

Het gaat om een directe dochtervennootschap die voldoet aan de voorwaarden gesteld door artikel 60bis, § 2, tweede lid van het Wetboek der successierechten.

Benaming:

Rechtsvorm:

	Straat en nummer	Postcode en gemeente	Land	KBO nummer
Gegevens betreffende de <u>maatschappelijke zetel</u> :				
Gegevens betreffende de <u>zetel van effectieve leiding</u> :				

Inlichtingen betreffende het aandeelhouderschap van de directe dochtervennootschap:

Vermeld alle aangehouden aandelen door de moedervennootschap in haar directe dochtervennootschap, alsook de aard van het zakelijk recht hierop en hun aandelenklasse.

	Aandelenklasse (beschrijving van de stemrechten per aandelenklasse)	Aantal aandelen	Aard van het zakelijk recht
1			
2			
3			
4			
5			
6			

Totaal aantal aandelen van de directe dochtervennootschap:

---

10. Bewijsstukken toe te voegen in bijlage

Het aanvraagformulier voor het attest zal vergezeld worden van gewaarmerkte conforme afschriften van de volgende documenten:

1. het huwelijkscontract van de erflater, als het van het wettelijk stelsel afwijkt, of het wettelijk samenlevingscontract van de erflater;
2. de jaarrekening van het jaar voorafgaand aan de datum van het overlijden van de erflater, opgesteld conform de vigerende boekhoudwetgeving van de plaats waar de maatschappelijke zetel gevestigd is;
3. in het geval van een directe dochtervennootschap (bedoeld in artikel 60bis, § 2, tweede lid van het Wetboek der successierechten), de geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap en haar dochtervennootschappen;
4. het rechtsgeldig aandelenregister dat ondertekend is door alle aandeelhouders of, bij gebreke daarvan, de notulen van de laatste algemene vergadering voorafgaand aan de datum van het overlijden van de erflater en waaruit op ondubbelzinnige wijze de deelbewijzen blijken;
5. in het geval van een directe dochtervennootschap (bedoeld in artikel 60bis, § 2, tweede lid van het Wetboek der successierechten), het rechtsgeldig aandelenregister dat ondertekend is door alle aandeelhouders of, bij gebreke daarvan, de notulen van de laatste algemene vergadering voorafgaand aan de datum van het overlijden van de erflater en waaruit op ondubbelzinnige wijze de deelbewijzen blijken van de vennootschap en haar dochtervennootschappen;
6. de laatste gecoördineerde versie van de statuten van de vennootschap;
7. in het geval van een directe dochtervennootschap (bedoeld in artikel 60bis, § 2, tweede lid van het Wetboek der successierechten), de laatste gecoördineerde versie van de statuten van de vennootschap en haar dochtervennootschappen;
8. de oprichtingsakte van de vennootschap;
9. de akten van kapitaalverhoging verleden in het jaar voorafgaand aan de datum van het overlijden van de erflater voor de familiale vennootschappen die ofwel een naamloze vennootschap, een Europese vennootschap of een Europese coöperatieve vennootschap is, dan wel een vennootschap met een andere rechtsvorm waarvoor het Belgische of buitenlandse recht dat haar beheerst voorziet in een gelijkaardig begrip;
10. in het geval van een directe dochtervennootschap (bedoeld in artikel 60bis, § 2, tweede lid van het Wetboek der successierechten), de oprichtingsakte van de vennootschap.

13. Beschrijving van overgedragen onroerende goederen bestemd of hoofdzakelijk gebruikt voor bewoning

Straat en nummer	Postcode en gemeente	Divisie, afdeling, nummer

14. Exploitatie van de familiale onderneming

Werd de familiale onderneming door de erflater en/of zijn partner, al dan niet samen met anderen, persoonlijk geëxploiteerd en uitgeoefend ?

Ja

Neen

15. Bewijsstukken toe te voegen in bijlage

Het aanvraagformulier voor het attest zal vergezeld worden van gewaarmerkte conforme afschriften van de volgende documenten:

1. het huwelijkscontract van de erflater, als dit afwijkt van het wettelijk stelsel, of het wettelijk samenlevingscontract van de erflater;
2. de laatste ingediende aangifte van de personenbelasting (deel 2 inbegrepen) ingediend door de erflater vóór het overlijden;
3. de plannen en een uittreksel van de kadastrale legger van het in de onderneming geïnvesteerde vastgoed, zoals vermeld in punt 12.

16. Verklaring op erewoord

Ondergetekenden bevestigen op de hoogte te zijn van het feit dat zij strafbaar zijn met straffen overeenkomstig Hoofdstuk XIII van het Wetboek der successierechten, indien zij wetens en willens onjuiste of onvolledige verklaringen afleggen in deze aanvraag. Ondergetekenden verbinden er zich toe de reglementering betreffende het verlaagd tarief van de successierechten in geval van overdracht van familiale onderneming(en) en familiale vennootschap(pen) na te leven en de administratie de nodige inlichtingen te verschaffen met betrekking tot deze aanvraag. De ondergetekenden verklaren op erewoord dat de huidige aanvraag oprecht en volledig is.

Deze tabel moet door alle erfopvolgers worden ondertekend. Een elektronische handtekening is geldig als ze voldoet aan de Europese eIDAS-verordening (website van de FOD Economie).

	Naam en voorna(a)m(en)	Straat en nummer	Postcode en gemeente	Graad van verwantschap met de erflater	Handtekening
1					
2					
3					
4					

DATUM VAN DE AANVRAAG:	
-------------------------------	--

Bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens:

U vindt meer informatie op: <https://fiscaliteit.brussels/privacy>